

SELETUSKIRI

maeluministri määruse „Põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määruse nr 5 „Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete liikide tootenimetuste loetelu” muutmise“ eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse kalandusturu korraldamise seaduse § 10 lõike 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1–21), artikli 37 lõike 1 alusel. Määruse muutmise eesmärk on täiendada kalapüügi- ja vesiviljelustoodete liikide tootenimetuste loetelu.

Eelnõu ja seletuskirja koostas Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna turukorralduse ja kaubanduse büroo peaspetsialist Maarja Purik (tel 625 6223). Juriidilise ekspertiisi eelnõule tegi Maaeluministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Gregori Palm (tel 625 6206).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Kalandusturu korraldamise seaduse § 10 lõike 1 kohaselt tuleb tarbija teavitamiseks märgistada kalapüügi- ja vesiviljelustooted Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 artiklis 35 sätestatud nõuete kohaselt, see tähendab, et märgistusel tuleb esitada lõpptarbijale liigi eestikeelne tootenimetus, samuti liigi teaduslik (ladinakeelne) nimi. Määrus (EL) nr 1379/2013 lubab kalapüügi- ja vesiviljelustooteid lõpptarbijale pakkuda ainult siis, kui toote märgistusel või etiketil esitatakse liigi tootenimetus, tootmismeetod (merest või siseveekogust püütud või kasvatatud) ja püügipiirkond. Nimetatud nõue kehtib eelnimetatud määruse lisa I punktides a–c ja e nimetatud kalatoote kohta. Kirjeldatud märgistusnõudeid ei kohaldata kalatoote väikese tootekoguse suhtes. Väikeseks loetakse kogust, mis müüakse vahetult pärast püüki kalalaevalt otse tarbijale kokku kuni 50 euro eest päevas. Eelnõu ei piira Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/13/EÜ toidu märgistamist, esitlemist ja reklaami käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (EÜT L 109, 06.05.2000, lk 29–42) kohaldamist.

Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete liikide tootenimetuste loetelu, milles on esitatud nimetused nii ladina kui ka eesti keeles, on kehtestatud põllumajandusministri 14. jaanuari 2015. a määrusega nr 5 „Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete liikide tootenimetuste loetelu” (edaspidi *kehtiv määrus*).

Eelnõu määrusena kehtestamisel täiendatakse kehtiva määruse lisa kuuekümne kuue kalapüügi- ja vesiviljelustoote nimetusega. Parandatakse või täiendatakse kahteistkümmet tootenimetust. Samuti korrastatakse loetelu tähestikulist järjestust, sest kehtiva määruse viimased kolmkümmend kolm tootenimetust ei ole tähestikulises järjekorras. Kehtiva määruse lisa täiendamine uute tootenimetustega on tingitud asjaolust, et viimastel aastatel on hakatud Eestisse importima selliseid kalaliike, mille nimetus ei sisaldu kehtiva määruse lisas toodud tootenimetuste loetelus. Lisatavaid tootenimetusi on kontrollinud Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituudi teadur. Teave tootenimetuste loetelu täiendamise vajaduse kohta on tulnud Veterinaar- ja Toiduametilt ning kalandustoodete importijatelt ja jaemüüjatelt.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013 artikkel 37 sätestab tootenimetusele esitatavad nõuded, mille kohaselt tuleb tootenimetuste loetelus esitada iga liigi teaduslik nimi (vastavalt FishBase'i teabesüsteemile või vajaduse korral vastavalt ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) andmebaasile ASFIS) ning tootenimetus, mis on liigi nimi asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles. Eelnimetatud andmebaasis sisalduvad nii liikide täpsed nimetused kui ka nende perekonnanimetused (nt *Solea solea* ehk harilik merikeel vs. *Solea* spp. ehk merikeellased). Nii nagu paljude teiste liikmesriikide tootenimetuste loetelud sisaldab ka selle määruse tootenimetuste loetelu mõlemaid. Veterinaar- ja Toiduameti maakondlike veterinaarkeskuste ja samuti kauplemise ning impordi ja ekspordi osakonna sõnul on esinenud olukordi, kus veterinaarsertifikaatidel, arvetel, kvaliteeditõenditel, saatedokumentidel jt kaubaga kaasas käivatel dokumentidel on kirjas olnud toodete perekonnanimetus, samuti on ette tulnud ka olukordi, kus tootepakendil endal on perekonnanimetused. Perekonnanimetuste esitamine tootenimetuste loetelus kergendab nii ametkondade tööd kui ka kalatoodete turustamist.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu väljatöötamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1–21), sätestatud nõudeid ning eelnõu on nimetatud määrusega kooskõlas.

4. Määruse mõjud

Eelnõu määrusena kehtestamisel peavad kalapüügi- ja vesiviljelustoodete müüjad jaemüügi puhul esitama kalapüügi- ja vesiviljelustoodete märgistusel liigi eestikeelse tootenimetuse ka selliste liikide puhul, mis siiani tootenimetuste loetelust puudusid. Selline nõue tuleb otsekohalduvast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 1379/2013, mis lubab kalapüügi- ja vesiviljelustooteid lõpptarbijale müügiks pakkuda ainult siis, kui asjaomasel märgistusel või etiketil esitatakse liigi tootenimetus, tootmismeetod (merest või siseveekogust püütud või kasvatatud) ja püügipiirkond.

5. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarve vahenditest.

6. Eelnõu kooskõlastamine

Määruse eelnõu esitati eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Keskkonnaministeeriumile ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile. Samuti Veterinaar- ja Toiduametile. Keskkonnaministeerium ja Veterinaar- ja Toiduamet kooskõlastasid eelnõu märkusteta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ei ole Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ § 7 lõike 4 kohaselt ettenähtud tähtjaks EISi kandnud kirja eelnõu kooskõlastamise või eelnõuga põhjendatult kooskõlastamata jätmise kohta ning ei ole taotlenud tähtja pikendamist ega teatanud sellest ning seetõttu loetakse eelnõu kooskõlastatuks.

7. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Illar Lemetti

Kantsler